

Recenze na knihu „Judikatura k rekodifikaci - Darování, koupě a směna“

Autoři Petr Lavický a Petra Polišenská, oba odborníci na civilní právo, předkládají širší čtenářské obci, tj. nikoli jistě jen té právnické, výběr z judikatury ve věcech darování, koupě a směny, jenž je součástí úspěšné ediční řady Judikatura k rekodifikaci nakladatelství Wolters Kluwer.

Publikace má přitom obvyklou strukturu, na jakou jsme u této ediční řady zvyklí, tj. na zhruba 300 stranách sumarizuje 164 judikátů nejvyšších soudních instancí (převažují rozhodnutí NS). Je dále doplněna o příslušné pasáže zákonného textu občanského zákoníku, jakož i relevantní důvodovou zprávu. Základními zdroji vhodně zvolených a především tematicky utříděných rozhodnutí jsou - vedle stávající judikatury NS - Sbírka soudních rozhodnutí Glaser-Unger, sbírka Františka Vážného a Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu (R). Právě ony dvě historické sbírky jsou i dnes cenným zdrojem poznání, neboť současná úprava řadu starších institutů oživila (s drobnými modifikacemi) či je přímo recipovala.

Darování, koupě i směna jsou starobylé právní instituty, jež se vyvíjely a vyvíjejí v čase i v místě. Darovací a kupní smlouva představují základní institut soukromoprávního styku, s nímž se během svého života - bez velké nadsázky - setká v určité podobě každý, přičemž rekodifikace civilního práva s sebou přinesla změny (podstatné i méně zásadní) rovněž v této oblasti závazkového práva. Co se týče darování, nastolila otázky (teoretické i praktické) související nejen s novými modalitami darovací smlouvy, ale rovněž s novou úpravou darovací autonomie, resp. vymezením jejích kontur ve zvláštních životních situacích, ať již jde o darování ve prospěch zdravotnických zařízení a sociálních ústavů či darování osob s omezenou svéprávností.

Volba jednotlivých soudních rozhodnutí odráží zjevnou snahu autorů vypořádat se s aplikovatelností dosavadní judikatury (což je užitečné zejména v otázce revokací darování, darování pro případ smrti, platnosti darovacích, kupních a směnných smluv, vedlejších ujednání u kupní smlouvy, uplatňování práv z vadného plnění, záruky za jakost a řady dalších) a naznačit nadále očekávatelné judikaturní tendence. Do rozsahu publikace nebyla - autory záměrně - zařazena relativně samostatná (a obsáhlá) problematika prodeje zboží v obchodě, resp. spotřebitelské kupní smlouvy (§ 2158-2174) včetně speciální úpravy práv z vadného plnění. Tuto problematiku - jakkoli je systematicky zahrnuta do úpravy kupní smlouvy - autoři vyčleňují a ponechávají samostatnému svazku věnovanému ochraně spotřebitele.

Čtenář tak získá snadno a rychle představu kupř. o tom, jak zdejší soudy posuzují dodání motoru menší výkonnosti (jde o *aliud* či nikoli?), že předmět koupě je dostatečně určen odkazem na prospekt, dozví se o vlivu ceny souhrnné na platnost kupní smlouvy, jak naložit s ujištěním o bezvadnosti plnění učiněným mimo text smlouvy, jak postupovat při zaplacení kupní ceny vystavením směnky, zda může být předmětem darovací smlouvy cizí věc, zda slib svatební hostiny a zařízení s peřinami je darovacím slibem, co je to hrubé porušení dobrých mravů a zda nemravné chování zákonného zástupce obdarovaného může být důvodem k vrácení daru, zda lze směnit věc teprve v budoucnu vzniklou a mnoho dalšího.

Je pochopitelné (a sami autoři se tím netají), že některé judikáty mají dnes již spíše historickou hodnotu, jsou tak více svědectvím o své době, avšak jejich „zápletka“ byla natolik zajímavá, kuriózní

či úsměvná, že je autoři do svého výběru přesto zařadili.

Máme-li na paměti, že nová právní úprava darování a koupě doznává s přijetím nového občanského zákoníku zásadního rozšíření, včetně dílčích (avšak mnohdy i koncepčních) změn, a že problematika darování a koupě zůstává vysoce frekventovaná a praktická, jedná se o téma velmi aktuální a dosud v tomto rozsahu nezpracované. Pro náležité pochopení je zapotřebí zasadit dané téma do historického kontextu a učinit srovnání s dřívější právní úpravou darovací, kupní a směnné smlouvy, tj. podle zák. č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, účinnou do konce roku 2013 (viz Přílohy v části III). Dřívější právní úprava charakteristická mnohde svou lakoničností byla posléze zdrojem bohaté (namnoze však disparátní) judikatury a rovněž objektem kritického hodnocení občanskoprávní nauky.

Svazek je tak užitečným (a zároveň poutavým) pomocníkem každého, kdo se o závazky z darování, koupě či směny z nejrůznějších důvodů a v nejrůznějších životních situacích zajímá.

Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.,

Katedra občanského práva
Právnická fakulta UK

e-mail: elischer@prf.cuni.cz

Judikatura k rekonstrukci - Darování, koupě a směna

Autor: Petr Lavický, Petra Polišenská

Vydalo nakladatelství Wolters Kluwer, 2016

Publikaci lze objednat >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový - komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém - komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotáční recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotáční recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtěk Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) - Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv - Zaměstnávání cizinců v České republice](#)